

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ

SZÉKELY IMRE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főér 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

Most a házszabály kell!

— november 17.

Mi a különbség Oroszország és Ausztria között? Erre a kérdésre hadd feleljen helyettem az orosz Ryjelev, akit a múlt század elején, a Pestol-féle összeesküvésben akartak felakasztani. A kötél azonban leszakadt Ryjelevvel. Az orosz szabadság ez első vértanúja, amidőn az akasztófa alól feltépázkodott, elkéseredetten kiáltotta el magát: „Mindig mondtam, hogy ebben az országban nemhogy kormányozni, de még akasztani sem tudnak!”

Nohát Ausztriában tudnak akasztani! Ezt bebizonyította Bástán, Karaffán keresztül Haynauig minden császári hóhér.

Kormányozni azonban annál kevésbbé!

Ezelőtt 38 esztendővel Ausztria megint belekerült auba a politikai zsákutzába, melyet oly ékes szavakkal jegyez fel „Emlékirataiban” idős Szögyény-Marich László. Akkor a viszonyok nyomása alatt Ausztria kénytelen volt engedményeket tenni Magyarországnak. És amint a következmények mutatják, azokat az engedményeket is csak azzal a fentartással adták meg akkori gyengeségük tudatában, hogy az engedményeket alkalomadtán, ha megerősödnek, ismét vissza fogják tőlünk venni.

Azóta okkal-móddal, furfanggal, diplomatizálással, szép szóval, az

alkotmányos többség segítségével már sok kapott jogot visszaadtunk a „bécsi kéznek”. De az alkotmányosság látszata még megmaradt nálunk. A villanyozott alkotmányos béka lába néha-néha még rándult is egyet. Most, — hogy nem, a bécsi urak azt hiszik: már nagyon megerősödtek. Itt az ideje, hogy a magyar alkotmányos békát végleg lenyelessék a magyar nemzettel.

Hogy azonban valami tulságosan erősen még sem érzik magukat, abból tűnik ki, hogy az 1867-ben tett nyomorúságos engedmények rongyos foszlányát egyszerre még nem merik elrabolni tőlünk. A chlopy-i hadiparancs alkalmával egyik-másik Lieutenant Stibli, vagy General Saureitter kiabált a kocsmában, hogy bevonul s okkupálja ezt a „Rebellenlandot”. De hát nem mertek bevonulni.

Jobbnak tartják jogainkat apródonként visszalopkodni. Ugy tesznek, mint az egyszeri bolond ember a kutya farkával: darabokban vagdalta le, nehogy szegénynek nagyon fájjon.

Most házszabályainkra vadásznak. Bajosan ejtik el ezt a vadat! Rosszak a hajtóik s koczapuskások vadásaik! De hát tanácsolok én azoknak a bécsi pápaszemek bölcseneknek valamit:

Vegyék el Magyarországtól a teljes alkotmányosságot. Inaugurálják egyszerűen az abszolutizmust.

Legyen az tényleg is, ne csak színleg.

Mert az én szempontomból és igénytelen nézetem szerint ez ránk csak szerencse leend. Szerencse! Egy alkotmányától megfosztott Magyarország ugyanis felébred közönyéből és tespedéséből.

Egy alkotmányától megfosztott Magyarország az, aminek magát Madách „Embertragédiájában a föld szelleme nevezi, kit Luczifer „gyöngének és szelidnek” tart:

„Mit gyöngéül látál az égi karban
Az önkörében végtelen, erős.”

Igen, igen! Egy, a közösügy bilincseiből kiszabadult s önkörében életreébredt Magyarország nagy lehet, még és erős.

És ez nem új dolog! Századokkal ezelőtt okos, nagy tudású udvari emberek, mint Savoyai Eugen és Kaunitz, a múlt század ötvenes éveiben gróf Bismarck adta a dinasztianak a tanácsot, hogy ne tekintse a magyart ellenségnek, hanem helyezze át Budára háza súlypontját.

Nem tették! Ezért ismétlem én Rylejev szavait: Ebben az országban csak akasztani tudtak mindig jól, de kormányozni nem.

Most erősebb házszabálylyal akarnak kormányozni, mert nekik erősebb házszabály kell a rend miatt.

Mi erre azt válaszoljuk: nem

A költő szive.

Irtá: **Sienkiewicz Henrik.**

Egy szép éjszakán, mikor a telehold fényesen ragyogott az ég boltozatján, a hatalmas és nagy Krisena isten sokáig gondolkodott a világ ügyeiről, amelyet megteremtett és így szólta önmagában:

— Azt hittem eddig, hogy a férfi a világ legbőlebb és legszebb teremtménye, most azonban belátom, hogy tévedtem. A férfi csak erős és okos, de szépség, költőiség nincs benne... Ime itt imbojgatja lotosz virágait az éjjeli szellő; hogy kiválik szépségével a többi virágok közül! Szirmai kinyílnak, mihelyt a hold és csillagok ezüstös fénye világítja meg az éjszakát és én nem vagyok képes elfordítani a tekintetemet... Nem, a lotosz virághoz nincsen hasonló, tette hozzá mély sóhajtással.

...Azután hirtelen nagy elhatározás érelődött meg benne. Megragadta őt az alkotás vágya és így gondolkodott:

— Isten vagyok... Miért ne teremhetnék én olyan szépet, olyan tisztát az emberek között, amilyen a lotosz a virágok között? Hatalmamban áll, megtehetem. Olyan

szépséget adok neki, hogy a férfiak szeme elhomályosodjék láttára és imádó hódolattal vegyék őt körül!... Lotosz, legyen belőled a legszebb leány és jelenj meg szímem előtt!

A szellő úgy rezgett, mintha fecskeszárnyak suhogtak volna a levegőben, az éjszaka megvilágosodott, a hold ezüstös fénye vakítóan ragyogott a patakok csörgedező vizén, a zenébe átvadó költészet esendült meg a madárkák, a fülemülék dalában, azután minden elcsendesedett... A csoda megtörtént, Krisena előtt a lotosz emberi alakban jelent meg.

Az isten maga is csodálkozott legszebb alkotásán és így szólta hozzája:

— Te, aki eddig a tavaknak voltál virága, légy most a költők gondolatainak virága. Beszélj, mit kívánsz tőlem.

És a leány beszélt. Hangja olyan édes, olyan igéző volt, hogy kiérett belőle a lotosz fehér szirmainak susogása, melyeket esendesen csókolgat a nyári éjszakák bódító, szerelmes szellője.

— Hatalmas isten, te életet adtál nekem, de hol lesz az otthonom? Ne feledd, hogy míg virág voltam, minden szírmom remegett, ha szellő fujdogált, féltem a zi-

vatartól és a romboló záportól, reszkettem, ha mennydörgött és villámlott és nem tudtam kiállni a nap égető hevét. Te más alakot adtál nekem, de meghagytad régi természetemet. Félek a földtől és mindentől, ami rajta van. Adj olyan otthont, hatalmas isten, ahol nyugodtan megmaradhassak.

Krisena a csillagokra emelte szemét, gondolataiba mélyedt egy pillanatig, azután megkérdezte:

— Te tiszta vagy, mint a szűzfehér hó, akarod, hogy otthonul adjam neked a hegyek csucsának örökös fehérségét?

— Hatalmas isten, a hó és jég hideg, fagyasztó és megöl... én félek.

— Jól van. Kristálypalotát építek neked a hullámok között a tenger mélyében.

— Az óceánban óriási szörnyetek tanyáznak, amelyekhez nem vagyok hozzászokva... én félek.

— Akarsz lakni a sivatag közepén örökös magányban, ahol élő lények nem háborgatnak?

— Uram, a sivatagokon vad viharok dülnek, melyek felkorbácsolják a sárga homokot és mindent eltemetnek.

— Mit tegyek hát veled testet öltött

lehet! Mert erősebb házszabályhoz nagyon gyenge az a többség, mely I. Andrássy Gyula miniszterelnökségétől kezdve egyenlő lelkesedéssel támogatott eddig minden kormányelnököt.

Gyenge az a többség! mert egy ilyen lelkesedéssel támogatná ma Hohenwartot, holnap Lobkoviczot, holnapután Kolonichot vagy az egységes birodalmi eszme bármely más mákvirádját.

Hentaller Lajos.

Debreczen és vármegyénk hölgyei a tüdőbetegekért.

— Saját tudósítónktól. —

— november 17.

A József főherceg Szanatorium Egyesület védnöke: József főherceg megleghangú felhívással fordul vármegyénk hölgyeinek, hogy segítsék a népszanatóriumok létesítését s e végből a jótékony és sorsjáték sikere érdekében alakuljanak meg Hajdu megyében is a nőgyógyászati bizottságok.

Értesülésünk szerint az egyesülettől azok, kik nemes célját pártolni sietnek, a főherceg védnök aláírásával művésziességgel kiadott oklevelet kapnak, ezenkívül az egyesület úgy rója le hálóját, hogy azon hölgyeknek a nevét, akik a legkiválóbb tevékenységet fejtik ki, a népszanatóriumok márványtábláján örökíti meg.

Értesülésünk szerint Debreczenben a nőgyógyászati bizottság már megalakult, Hajduböszörményben és Hajduszentmihályon most mennek szíjjel az egyesület felhívására, a többi járásokban pedig a legközelebbi napokban történnek meg a felkérések.

Megjegyezzük, hogy a szanatóriumi nőgyógyászati bizottság anyagi kötelezettséggel nem jár, hanem azzal az erkölcsi kötelezettséggel, hogy az egyesület emberbaráti akciója sikert lánson, hogy a tagok a maguk örömlomlásán lelkes hazafisai legyenek a tuberkulózis elleni küzdelemnek.

Debreczenben a nőgyógyászati bizottság tagjai a következők: Bernáth Elemérné, Kiss Aroné, Veressné Szatmári Teréz, Szabó Kálmáné, Szücs Miklósné, Kovács Józsefné, Vecsey Imréné, Vecsey Zoltánné, Kardos Lászlóné, Márton Imréné, dr. Kenézy Gyuláné, özv. Berger Henrikné, Zádor Lajosné, dr. Gajzágó Béláné, Györffy Aladárné, Ber-

ger Jenőné, Csanak Jánosné, dr. Balkányi Miklósné, Szávay Gyuláné, Lovász Jánosné, Berger Andorné, Zeinyi Istvánné, Mihálovits Jenőné, Szabó Miklósné, dr. Balkányi Emilné, dr. Sárvary Gyuláné, Makó Lajosné, Konez Akosné, dr. Ujfaluzy Józsefné, Kaszanyitzky Andorné, özv. Várady Szabó Jánosné, dr. Lagányi Gyuláné, dr. Potorán Istvánné, özv. dr. Simonffy Béláné, Szalay Józsefné, dr. Cseke Miklósné, Miskolczy Jenőné, Miskolczy Lajosné, Kovács Józsefné és Szél Farkasné.

Lankadatlan buzgalommal és kitűnő sikerrel működtek eddig: Konez Akos, Kardos Lászlóné, dr. Kenézy Gyuláné, Csanak Jánosné, Mihálovits Jenőné, Szabó Miklósné, Miskolczy Jenőné, Miskolczy Lajosné, Makó Lajosné és dr. Sárvary Gyuláné.

Hajduböszörményben az egyesület a következő hölgyeket kéri fel a nőgyógyászati bizottság tagjaiul: dr. Konrád Dávidné, Somossy Béláné, Sembery Miklósné, dr. Kertész Józsefné, Marusán Dánielné, Marsalkó Gusztávné, Györössy Mórioné, Györössy Imréné, Szolnoki Garzsonné, Varga Lászlóné, özv. Sóvágó Gáborné, Major Gyuláné, Kálmán Lajosné, Porcsalmy Gyuláné, Fridrich Lajosné, Nemes Zoltáné, Bernát Miklósné, Berényi Pálné, M. Szabó Mihályné, Szikes Endréné, Konez Lajosné, Daróczy Józsefné, Szily Józsefné, Beke Antalné, Mérey Mihályné, özv. Székely Tóthótné, Lányi Gázné, Tereskényi Dánielné, Konrád Irma, Kövér Emilia, Ugrai Ilona, Orosz Olga, Veszprényi Jolán, Sárközy Ilka, Tokos Margit, Dobra Ilona, Szücs Böske, Pávay V. Ilona, Domján Anna, Konez Erzsike.

Hajduszentmihályon a követendő hölgyek körébe kerülnek fel: Fogthui Jánosné, Lengyel Imréné, Fehér Gáborné, Hétyay Ignáczné, Adler Samuné, Körner Béláné, Malatinszky Józsefné, Sághy Ferenczné, Szivós Gázné, Padraich Sándorné, Körner Ivánné, Szécsy Miklósné.

Bizton hisszük, hogy a nemzeti népnevelő feladatnak ilyen nemes szívé gárdával nagy sikere lesz.

EGYHAZ ÉS ISKOLA.

— **A református zsinat.** A reformátusok egyetemes zsinatjának tegnapi ülésén Bánffy Dezső báró és Kun Bertalan püspök elnökölt. A zsinat folytatta az egyházi adózásra vonatkozó javaslat tárgyalását. Az általános vita során elsőnek Hegedüs Sándor szólalt föl, aki szembeszállt azzal a fölfogással, mintha az államtól való függésnek vallási közömbösség lenne a következménye. Nagy hibának tartaná, ha az egyház az adókulesot egységesen állapítaná

meg, amint a tegnapi ülésen sürgettek. A javaslatot elfogadja, miután a mostani viszonyoknak legjobban megfelel. Nagy Károly véleménye szerint a javaslat haladását jelent, mégis vissza kellene adni a bizottságnak azzal az utasítással, hogy lehetőleg állapítsa meg az adó maximumát. Bernáth Elemér a javaslatot elfogadja a részletes tárgyalás alapjául, miután az állami segítség éppenséggel nem jelenti az autonómia sérelmét. Padraich Sándor hibáztatja, hogy a javaslat szentesíti az eddigi igazságtalan adórendszerket. A következő felszólaló Antal Gábor püspök rendkívül sürgősnek tartja az adóügy elintézését.

Allást foglal az egységes adókules ellen, amelyet nem tart igazságosnak. Elfogadásra ajánlja a javaslatot. Hasonló értelemben hozzászóltak még a tervezethez Széll Kálmán esperes, Szabó Kálmán és Fekete Márton. A tanácskozást folytatják.

Pályázat jogtanári tanszékre.

Kérészy Zoltán megüresedett tanszékére ma ismét két pályázat érkezett a püspöki hivatalhoz Pályázott dr. Buday Gyula ófehértói ügyvédjelölt és dr. Horváth János kir. ügyész, a budapesti tud. egyetem magán tanára. Eddig összesen 4 pályázat érkezett be.

A Hittanszaki Önképző Társulat tegnap este tartotta rendes működő gyűlését számos tag és érdeklődő jelenlétében Kövér Arpad főiskolai szénior elnökele alatt. A gyűlésen a Keresztyén világiak szövetségbe való belépés érdekében Budapeston tartott értekezletre kiküldött hittanhallgatók tették meg jelentéseiket az értekezlet lefolyásáról és eredményéről. Ezenkívül Dózsa Jenő 3 éves hittanhallgató imádkozott és G. Szabó Gábor 1 éves hittanhallgató szavalt.

Az énekkar kegyelme. A főiskolai énekkar néhai Vajda Nagy Lajos és neje Doboz Erzsébet kegyes alapítók emlékére holnap délután öt órakor a főiskolai énektérben ünnepélyt tart, melynek műsora a következő:

1. Gyászének. Férfikarra írta: Mészai Sándor.

2. Megnyitóbaszéd. Tartja: Csiky Lajos az énekkar felügyelő tanára. A jutalmazottak megnevezése.

3. Szövetségdal. Mozarttól.

4. Tenger gyöngye. Id. Abrányi Kornél.

5. Székelydalok. Írta: Borsay Samu.

6. Harmónia induló. Huber Károlytól.

Az ünnepélyen mindenkit szívesen látnak. **Közlöny.** A magyarországi protestáns teológiák ifjúságának hivatalos lapja, a

virág? Ellora barlangjában szent remeték laknak, akik senkit sem bántanak... Akarsz ott lakni velük a sziklák mélyében, távol a világ zajától?

— Sőt! Lesz nekem, hatalmas Isten. Krisena nem válaszolt. Egy követ vett fel a földről, forgatta és alakította kezében. A leány előtte állott és remegve nézte az isten munkáját.

Beköszöntött a hajnal, rózsaszínűen pirkadozott az ég alja. A tavak vizein, a pálmák és bambuszok leveleinek harmatcsöppjein arany sugarak játszadoztak. Az ibiszek, a kéktollazatu darvak hangos lármaival fogadták a nap feljöttét. Az erdők pávi és marabujai szintén hallatták hangjukat, de ugyanabban a pillanatban emberi hang is esendült meg, melynek kíséretében nuroknaak harmonikus zengése hallatszott.

Krisena föltekintett és így szólt: — Valmiki, a költő, aki dalával köszönti a mindenséget bearanyozó és életető napot.

... A futórács függőnye, amely a fákról lelógott, szétvált és a tó partján megjelent Valmiki.

A testet öltött lótosz láttára himnusza inémult. Keze végigcsuszott hangszerének

hurjain, karja aláhanyatlott, maga pedig némán, mozdulatlanul állott, mintha Krisena isten s obrára változtatta volna.

Az isten csodálkozott a váratlan hatás láttára és így szólt:

— Térj magadhoz Valmiki és beszélj.

És Valmiki megszólalt, de egyebet nem tudott mondani:

— Szeretek!

Ez az egy szó hagyta el ajkait, de a bölcs isten megértett minden. Arcza felragyogott és mintha tudta volna, hogy mitévő legyen, megszólalt:

— Virágból lett virág, találtam számodra otthon a földön. Otthonod legyen a költő szíve.

Valmiki fátyolozott, remegő hangon ismételte.

— Szeretek!

A hatalmas és mindenható Krisena isteni akarata beteljesült.

A leány mosolygott, miként a nyári nap és komoly volt, miként a szent Ganges hulláma, mikor birtokába vette a szentélyt, amelyet az isten neki kijelölt. Mikor azonban meglátta belülről a költő szívét, újból aggodalom fogta el. Azt hitte, hogy jeges fuvallat érinti. Arcza halotthalványra vált és remegett.

Krisena csodálkozott:

— Legszebb leány, ki virágból lettél, te a költő szívében is félsz?

— Nagy isten, válaszolt a leány, — milyen otthon adtál te nekem? Hisz ebben az egy szívből együtt van minden, amitől remegek. Itt látom a hegyek dermesztő havát, a tenger minden mélységét, s sivatagok minden bömbölő viharát és Ellora sziklabarlangjainak örökös sötétségét. Istennem, teremtem, hogy tehetél ilyen... én félek. A bölcs Krisena azonban jóságosan válaszolta:

— Oszoljék el a félelem, amely megremegteti szívedet. Ha a hó és jég van Valmiki szívében, te leszel a tavaszi szellő fuvallata, amely azt megolvasztja; ha a tenger mélysége van benne, te leszel annak a tengernek legdrágább gyöngye; ha sivatag szívének belseje, te szöröd el ott a boldogság soha el nem hervadó virágának magvait; ha sötétek Ellora sziklájának barlangjai, te leszel a napfény, amely megtört és eloszlatja az örök homályt.

... És a leány nem félt többé.

Valmiki, a költő pedig felocsudott mozdulatlanúságából, leborult Krisena előtt és hangos szóval kiáltotta:

— Légy áldott, istenem!

35 éves Közlöny 3. száma szép tartalommal megjelent. Egyházunk és iskoláink czimben Baróthy István vezércikkét írt, Harsányi Pál volt szenior Lipcseből küldött dogmatikai fejtegetéseket. Papp László, Nagy Ferenc és mások cikkein kívül Fodor Béla honlapunk költeményét közli a lap. A lap a többi lapokhoz hasonlóan a theológák ügyével foglalkozik.

Protestans estély. E hónap 28 án lesz a XII. protestans estély a főiskola díszteremében. Az estély műsorának összeállításában Juhász Ignác vezérlik a H. Ö. T. tagjai. Ma este fél 8 órákor az akadémiái I. sz. teremben nyilvános versenyszaválás lesz, melynek nyertese a prot. estélyen szavalni fog. A versenyszaváláson mindenkit szívesen látnak.

Gazdasági gyűlés. A debreczeni ev. ref. egyház gazdasági bizottsága tegnap délután — Juhász Ignác elnöklété alatt gyűlést tartott, melyen a legközelebbi presbiteri közgyűlés tárgysorozatának gazdasági pontjait készítették elő.

Baltazár utóda. Az alsó szabolcs — hajduvidéki ev. ref. egyházmegye jegyzőjévé, az esperessé választott Baltazár Dezső dr. helyébe Veress Géza nádudvari lelkeszt választották meg.

Királyok munkaközben.

— november 17.

Az európai koronás főeknek annyira tisztára ületszerű dolgot kell elintéznük, hogy nem csoda, ha azokat tényleg a munka kellemének megfelelőleg is intézik el. Edvárd angol királynak minden kastélyában van dolgozószobája, még pedig igen egyszerű berendezésű, minden királyi fényezés nélkül. Vagy a király vagy a titkárság évente körülbelül 40 000 levelet és okmányt néz át ezekben a dolgozószobákban. Ezeknek az aláírása már magában is nagy munka s ezért a király gyorsan is ír, egyszerűen minden czikornya nélkül.

Mindezen leveleket és irásokat a király eredeti rendszere szerint tartják a legnagyobb rendben s legnagyobb részüket elintézés után megsemmisítik s csak a nagyon szükségeseket teszik félre.

A titkár pedig felel azért, hogy a király papirkosarának tartalmát naponkint elégecsék. Munkaközben VII. Edvárd nagy mennyiségű szivart és cigarettát fogyaszt. Az orosz czár talán még több időt tölt irodájában, mint a többi uralkodó. Különösen a háború kitörése óta kora reggeltől éjfélig ott fogadja a minisztereket.

Amikor nincs idegen ember a szobában, a czárné is ott ül karosszékében valamelyik sarokban és csendesen horgol vagy kötöget. A czár dolgozó szobája is, melynek butorzata Londonból való, nagyon egyszerű.

Legegyszerűbb azonban valamennyi közt a spártai nevelésben részesült Viktor Emánuel olasz királyé. Minden reggel már 9 órákor elfoglalja helyét íróasztala előtt s másnak az elkészését sem tűri el.

Nemrégiben beállított egy miniszterium irodafőnökének szobájába, ahol sok volt a restánczió. Az irodafőnök csak dél felé érkezett meg a hivatalba és ugyancsak elképedt, mikor a királyt találta íróasztalánál — amint az ő munkáját végezte. Természetesen néhány nap alatt fontos változások történtek ebben a miniszteriumban.

Vilmos császár is már korán reggel

nekilát a kormányügyek legnagyobb pontossággal való elintézéséhez.

Lipót belga király dolgozószobája is mintaképe az egyszerűségnek s mivel nagyban foglalkozik üzleti és pénzügyekkel, szobája mindenféle tele van hirlapokkal.

Carlos portugál király nem barátja az íróasztal mellett való munkának s legjobban szereti valamely testedző sport közben elintézeni ügyeit. De ha sűrűtől a munka, akkor ő is sokat dolgozik.

Csipesz II.

— november 17.

A Lédecziné-féle csipesznek társa akadt a napokban, mint levelezőnk írja.

Még október folyamán történt, hogy Fűgh István mádi lakos, nyugalmazott huszárpályás, feleségét, bizonyos belső szervek elváltozása következtében továbbgyógykezelés végett Szerencsére vitte dr. Patzauer Félix orvos szanatóriumába. Fűgh Istvánnét itt október 6 án megoperálták s bárha a műtét sikerült, a szerencsétlen nő három nappal rá meghalt. — Mádon temették el. A férj, ki feleségét határtalanul szeretete, nem tudott belenyugodni hirtelen elhunytába, annál kevésbé, mert tudta, hogy az operáció sikerült. Elhatározta tehát, hogy a törvényes eszközöktől sem riad vissza, csak hogy tisztán lásson és megnyugtassa lelkiismeretét, hogy nem vétkez orvosi gondatlanság áldozata-e szeretett felesége. A lappangó s a közel mult eseményéből táplálkozó gyanu egyre mélyebb gyökeret vert a mélyen sujtott emberben s végre is a szerencei főszolgabírói hivatalban, majd a sátoraljaujhelyi kir. törvényszék vizsgálóbírójánál panaszt emelt dr. Patzauer ellen és követelte felesége exhumálását és szakértő orvosok által való feboncolását. Panaszát eleinte a felesége halála miatt teljesen kétségbe esett férj agyrémének tartották, de nem volt mit tenni, el kellett rendelni az exhumálást és a boncolást.

Az exhumálásnál a sátoraljaujhelyi kir. törvényszék és ügyészség részéről Keresztessy Lajos vizsgálóbíró és Olosváry Dezső kir. ügyész jelentek meg Mádon. A boncolást a törvényszék megbízásából dr. Löcherer törvényszéki orvos és dr. Chudovszky Mór, a nagymihályi kórház orvosa, végezte. A boncolás révén meglepő és szenzációs eredményre jutottak. Beigazolódott, hogy a férj feltevése nem agyrém, hanem kétségtelen valóság. Az orvosok a feboncolást holttest hasüregében egy tenyérnyi nagyságú gazet találták, amely csak az operációt végző orvos felejtethetett a hasüregben. Az eset meggyeszeren nagy izgalmat keltett. A boncolás eredménye folytán a sátoraljaujhelyi kir. törvényszék folyó hó 7-én Keresztessy Lajos vizsgálóbíró és dr. Löcherer Lőrincz, valamint Chudovszky Mór közbenjöttével felderítő vizsgálatot tartott Paczauer szanatóriumában; folyó hó 10-én az ügyészség magáévá tette a magánvádló vádját; 11-én pedig a törvényszék gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt megindította a büntető eljárását dr. Patzauer Félix ellen.

Az eset további fejleményei elé nagy érdeklődéssel néznek meggyeszeren.

A „fekete kéz“

— november 17.

Olaszország a romantika hazája. Réregények borzalmaitól és titkaitól átitatott lelkek, fellengzős képzelet és tulzott érzékenység jellemzi még a legutolsó toprongyos talánt is, aki a hagyományokat az anyatejjel szivta magába.

Ennek tulajdonítható aztán, hogy az

olasz, ha kivándorol, más ország lakója és polgára lesz is, nem tud alkalmazkodni és iziglan megmarad olasznak. Így van ez az Amerikába kivándoroltakkal is, akik megalkották a „fekete kéz“ című titkos társulatot, most s állandó rettenésben tartják New-York lakosságát.

A milánói „Corriere della Sera“ érdekes leleplezéseket közöl a new-yorki olaszok garázdálkodásairól. Két hónappal ezelőtt az olasz sajtóban hajmeresztő híreket közöltek a new-yorki olaszok gazságairól. E hírek egyéb bűntények mellett arról szóltak, hogy New-Yorkban egy üzletet dinamittal levegőbe röpítettek azért, mert tulajdonosa nem akarta megfizetni a rá kivetett szezót, hogy több gazdag embert elraboltak a rokonosság megszarolása czéljából, s hogy a bűntényeket a „fekete kéz“ nevű titkos szövetség tagjai követik el.

Azóta bebizonyult, hogy New-York hemzseg az olasz titkos társulatoktól, melyek közt az „Öt pont társulata“ a leghírhedtebb. Öt pontnak hívják különben New-York olasz negyedét is, ahol csupa rabló és gyilkos lakik, akik a rendőrségnek szinte a szemé láttára működnek s a rendőrök nagy számával személyes jóbarátságban élnek. A melyik rendőr meg akarná őket akadályozni gazságaikban, okvetlenül a halál fia lenne. Ha e társulat tagjai valakit meg akarnak „leczkésztetni“, akkor kiküldik az ugynevezett fajtatorikat, vagyis a legügyesebb késekészeket és revolverhósdokat, akik nem csak a rendőrséggel, de számos ügyvéddel és törvényeséki hivatalnokkal is összeköttetésben állnak.

A maguk viszályát természetesen szintén fegyverrel szokták elintézni. Ennél az erőszakos társulatnál talán még rémületesebb a maffia, mely New-Yorkban is kivirágzott s mely magában foglalja mindazt az emberszemetet, mely Olaszországból kivándorolva, ott huzta meg magát. Forrása: hamis pénz gyártása, nagy aranyu csalások, vakmerő zsarolások, fegyverei pedig: tőr, revolver, mérge, dinamit és gyújtogatás. Adolfo Rossi, az amerikai olasz viszonyok legalaposabb ismerője a következő jellemző esetet beszéli a maffiaról: Egy palermói kereskedő egy olasz énekesnővel New-Yorkba szökött. A kereskedő felesége segítségért a palermói maffiahoz fordult, mely őt a saját költségén Amerikába küldte s néhány ottani „üzletbarátainak“ beajánlotta. Csak hogy a férj is összeköttetésben állt a maffiával s sok intrika és fenyegetés után a következőkben egyeztek ki, meggyeszeren, hogy az egyezség végrehajtását a maffia ellenőrzi: A kereskedő felesége ezer dollárt kap s visszatér Palermóba. A férj még két évtizedig élhet szeretőjével New-Yorkban, ami elegendő idő arra nézve, hogy üzletét minden kár nélkül feloszlathassa, de azután köteles a szeretőjét elhagyni s a feleségéhez visszatérni. Hogy ez az egyezség minden pontjában betartassék, arról a maffia gondoskodik.

SZINHAZ.

Heti műsor.

Csütörtökön, nov. 17. „B“ bérlet Radnóthyné.

Pénteken, nov. 18. „C“ bérlet. Szultán.

Szombaton nov. 19. „A“ bérlet. Vén leányok.

Vasárnap, nov. 20. d. u. Édes. Este Lőcsei fehér asszony. Ujdonság.

Hétfőn, nov. 21. „B“ bérlet. Czigánybaró.

Enyingi Török Balint. Szathmáry Zoltán pályadínyertes darabjából tegnap volt az első próba Makó igazgató vezetésével. A nagyon hatásos jelenetekben gazdag történelmi dráma igen fényes kiállításban s pompás szereposztás mellett kerül színre s debreczeni vo-

natkozásai révén is egyik érdekességét fogja képezni az idei szezonnak.

Színházi hírek. Ma kerül színre Strauss József 3 felvonásos operettje, a „Tavaszi”. Az operett főbb szerepeit Rózsa Lili, Sugár Aranka, Krémerné Lili, Rományi Mária, Hevessy Szidi, Páspöky Rózsi, Mezei Andor, Iványi Antal, Krémér Jenő, Faragó Ulón és Szilágyi Aladár játsszák.

Szombaton a jelmezes főpróbája „A löcsei fehér asszony” énekes történeti színműnek, melyet Jókai Mór regénye után Faragó Jenő alkalmazott színre és zenéjét régi kurucz dallokból Barna Izsó állított össze, melyet Krémerné, Mezei Andor, Karacs Imre és a kar fog énekelni.

NAPI HIREK.

— **A városi muzeum megnyitása.** A városi muzeum megnyitásának határidejét a tanács ma állapította meg. A megnyitás január 1-én lesz. A városi muzeum őreül a tanács — miután erre Löfkovits Arthur és Péter Gábor, a muzeumi felügyelői állás végleges szervezéséig díjtalanul vállalkoztak — ideiglenesen Löfkovits Arthurt és Péter Gábort nevezte ki. A muzeum minden vasárnap d. e. 10—12 óráig és szerda, szombat d. u. 2—4-ig, nyáron 3—5-ig lesz nyitva és a közönség díjtalanul tekintheti meg.

— **Tanácsülés.** Ma délelőtt Kovács József polgármester elnöklésével tanácsülés volt, melyen folyó ügyeket intéztek el.

— **Katonai felülvizsgálat.** A Debreczenben szervezett állandó vegyes felülvizsgáló bizottság ma d. e. 9 órakor tartotta a napi ülést a Pavillon iaktanyában, ahol a polgári elnöki tisztet, a távollévő főispán helyett Rásó Gyula kir. tanácsos alispán töltötte be, polgári orvosként pedig dr. Bruckner Ernő városi tb. tiszti főorvos működött. Részt vettek még a bizottságban a közös hadsereg és honvédség ezredesei és legmagasabb rangú orvosai. Egy szabotermeyei apát keresetképtelennek, 2 huszárt fegyverképtelennek, 23 közös és honvéd katonát jelenleg alkalmatlannak találta a bizottság s egy hadkötelest póttartalékba helyezte át.

— **A helyi vasut villamossá átalakítása.** A helyi vasut villamossá átalakítása ügyében a tanács Vecsey Imre elnöklésével dr. Magoss György főügyész, Körner Adolf tanácsnok, Aczél Géza főmérnök és Debreczeni Jenő légszeszgyári igazgatóból álló bizottságot küldött ki, hogy az átalakítás ügyében a tárgyalásokat ismét kezdjék el a helyi vasut megbizottaival. A bizottságot, miut értesülünk, Vecsey Imre főjegyző e hó 22-én d. u. 3 órára hívta egybe. Az értekezleten megjelentek a helyi vasut megbizottai is és — miután nagyobb akadály nem igen van — már az első értekezleten megállapodásra jutnak a vasut villamossá átalakítása ügyében.

— **Bejelentés levelezőlapokon.** Érdekes újítást akar Végh Gyula főkapitány megnevezni. A közönség kényelme szempontjából a bejelentést levelezőlapokon akarja eszközölni. A kész levelezőlapokhoz ingyen jut a közönség. Kitélti a megfelelő rovatokat és a postára adja. A közönség ezáltal ahhoz az előnyhöz jut, hogy nem kell óráig várnia a bejelentő hivatalban. Az érdekes újítást már január 1-én életbe akarja léptetni a főkapitány.

— **A különbség.** A képviselőházban egy nagy folyosói társaságban *Eötvös Károly*, a vajda adott elő komoly történeteket. Az ellenzékéről nagy volt a hallgatósága.

Ott voltak többek között *Benedek János* és *Lengyel Zoltán*. Közben a diszkuszió személyes motívumokat vett föl magába. Valaki csipkedve mondta Benedek Jánosnak:

— Meg volnék elégedve veled János, de a minap egy ellenzéki újságban olyan vezérezikket olvastam tőled, hogy azt hittem, a kormány félhivatalos lapját olvasom.

A társaság a Benedek János kontójára összekaczagott, mire csöndesen megszólalt a vajda:

— Ne bántsátok Jánost! Függetlenségi érzésű ember ő bizonyosan. Csak egy a baja, több az esze és tudása, mint a szenvedélye...

Ezen a meghatározáson Lengyel Zoltán nevetni kezdett. A vajda rögtön elnémitotta:

— Ne neved, Zoltán fiam! Épen ez az, amiben János különbözik tőled!...

— **Kitüntetéssel minősített jegyzőjelöltek.** A községi közigazg. vizsgálatokon kitüntetéssel minősített jegyzőjelöltek névsorát a belügyminiszteri körrendelet alapján, a névjegyzékbe foglalt s kitüntetéssel minősített jegyzőjelöltek Rásó Gyula alispán azzal a megjegyzéssel ajánlja a vármegyei szolgabírók figyelmébe, hogy a közigazgatás érdekében kívánatos, hogy az illetők pályázás esetén a kijelölésnél s következőképpen a választásnál más oly pályázókkal szemben, kik a községi közigazgatási tanfolyamot csekélyebb sikerrel végezték, többi törvényes kellékek megléte esetén megérdemelt figyelembe részesíttessenek. Eppen úgy méltányos az is, hogy a kitüntetéssel minősített jegyzőjelöltek, segédjegyzői, valamint egyéb jegyzői irodai állások betöltésénél megfelelő figyelembe részesüljenek.

— **Kossuth Ferencz ünnepelése.** Abból az alkalomból, hogy Kossuth Ferencz a függetlenségi és 48-as párt elnöke tegnap töltötte be születésének 63. évfordulóját s most van 10 éve annak, hogy visszatért Magyarországra és mint pártvezér kezébe vette a függetlenségi párt lobogóját, pártja lelkes ünnepélyt rendezett tiszteletére. A függetlenségi képviselők a párt klubhelyiségében gyülekeztek Thaly Kálmán tiszteletbeli elnök vezetése alatt testületileg vonultak Kossuth Ferencz lakására, hogy a vezért üdvözljék. Erre az alkalomra a függetlenségi és 48-as párt összes Budapesten időző tagjai — mintegy hetvenen — gyűltek egybe.

Thaly Kálmán rendkívül meleg hangon tartott beszédben üdvözölte Kossuthot születésének 63. s Magyarországra való visszatérének 10 éves évfordulója alkalmából. „Te igen tisztelt vezérünk és barátunk — ugymond Thaly — dacára annak, hogy sokkal kellemesebben és gondtalanabban élhetnél volna azon tündérszép s igazán alkotmányos, igazán szabad országnak, Olaszországnak az ege alatt, ahol köztisztelettel, közbecsüléssel környezve éltél, a te igaz magyar szíved vissza hozott téged hazádba, hogy a nehéz viszonyok között, amelyek akkor is voltak s amelyek azóta súlyosbodtak, mint hű magyar itt küzdj velünk a téged hűségesen követő elvtársaidal. Itt küzdj velünk szegény, a sorstól keservesen hanyatott hazánknak alkotmányáért, a magyar szabadságnak, boldogult édes atyádnak elvei szerint való kivívásáért, hogy a függetlenségi eszme megvalósításának híven álljunk szolgálatába. Vége-

zetül biztosítja Kossuthot a párt szeretetéről, ragaszkodásáról és nagybecsüléséről. (Zajos éljenzés.)

Kossuth Ferencz erre az üdvözlésre gyönyörű, hazafiságtól áthatott beszédben válaszolt. A beszédet folytonos zajos éljenzés szakította félbe és a végén percenkig tartott a meleg ováció. Kossuth Ferencz lakásáról a Royal-szállodába mentek, ahol a függetlenségi párt elnökének tiszteletére lakoma volt.

— **Erzsébet emlékünnap.** A helybeli izr. iskolában f. hó 20-án, mivel 19 dika szombatra esik, tartják Erzsébet emlékünnapját, következő műsorral: Szózat. Éneklik a növendékek. Igazgató megnyitó beszéde. (Emlékbeszéd.) Erzsébet (királyné felett) emlékezete. Irta és felolvassa Kuti Zsigmondné. Cziprus lombok, irta: Lamprecht Géza, szavalja: Gottlieb József IV. o. t. Erzsébet, irta: Pósa Lajos, szavalja: Burger Irén V. o. t. Erzsébet napján, irta: Német Hermin, szavalja: Hartstein K. Erzsébet királyné emlékezete, irta: Dolonay Gy., szavalja: Lichtmann Anna IV. o. t. Erzsébet királyné, irta: Kuti S., szavalja: Braun Emy IV. o. t. Szomoruan szól a magyar nőte, éneklik: Braunn Irén VI., Bekessi Anna VI., Kohn Erzsébet V., Lichtmann Anna, Weisz Ilona, Keszler Pirokska, Braun Emy, Fűredy Margit IV. o. t. tauiók. Erzsébet, irta: Székely Menyhért, szavalja: Grünvald Vilmos V. o. t. Erzsébet koporsója, irta: Szávay Gyula, szavalja Grünbaum Margit. A gödöllői erdő, irta: Pósa Lajos, szavalja: Kohn Erzsébet V. o. t. A genfi tó partján, irta: Lamprecht Géza, szavalja: Braunn Irén. Erzsébet, irta: Váradi Antal, szavalja: Gottlieb Malvin. Himnusz. Éneklik a növendékek. — A t. oz. szülőket és tanúgy barátokat ez uton is meghívják a d. e. 9 órakor tartandó ünnepélyre.

— **Halálozások.** Legutóbbi kimutatásunk óta az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő haláleseteket jelentették be: Schilling Józsefné róm. kath. 41 éves, Várady Józsefné ev. ref. 44 éves, Kecskeméti György ev. ref. 7 hónapos, Fehér Mária róm. kath. 57 éves.

— **Eveszett** a zenede körül egy női kézi táská néhány értékes tárgygyal. A táskát elvesztő urinál bőséges jutalomba részesíti a becsületes megtalálót, ha az elvesztett táskát a bűnügyi osztályhoz viszi.

— **Elfogott betörő.** Néhány évvel ezelőtt Gubóci Lajos kórházi kertész betörte a kórházi iroda ablakát és a gondnok fiókjából 300 koronát elemelt, de meg nem szökött. Később rábizonyult a betöréses lopás, mire Gubóci meglépett. Nagyváradon, majd Győrött elfogták, de mindkét ízben elszökött a rendőrség kezéből. Tegnap a győri rendőrség — mint egy távirat jelenti — ismét elfogta. Gubóci ide hozzák Debreczenbe.

— **Bádogosok szakoktatása.** A miniszter ismert rendelete ellen tegnap a bádogosok tiltakoztak. Ragaszkodnak ahhoz, hogy bádogos tanonozul csak hat elemi osztályt végzett fiut vesznek fel. A jövő iskolai évben az akkorára már készen levő ipariskolában az államtól helyet kérnek, ahol szakoktatást végezhessenek. Kövess N. bádogos megajánlotta, hogyha az állam díjtalan szakoktatást nem ad nekik, úgy Kövessi hajlandó két évig ingyen tanítani.

— **Véresre verték.** Az éjjel a rendőrorjárat az utcán vérebe fagyva találta Turóczy Zsigmond nyomdászsegédet. Varga Emil dr. orvos vizsgálta meg a több sebből vérző eszméletlen embert. Beszállították a kórházba, hol ma már annyira jobban lett, hogy el is hagyta a kórházat. Turóczy sehogysem tud visszaemlékezni arra, hogy kik, miért és milyen körülmények között verték véresre.

A liaojangi csata költségei. Szakértők számításai ennek a véres csatának óriási költségeit a következőkben állapítják meg: 125.000 orosz és 150.000 japán vett részt a liaojangi csatában. Leszámítva a tartalékokat s figyelembe véve, hogy egyszerre nem harcolhatott mind ez a katonaság, feltehetjük, hogy körülbelül 60.000 orosz és 80.000 japán 60 óra hosszágig küzdött. Fejenként elhasználtak 1200 töltényt, egészben 160.000.000 t, ami 8.000.000 K értékű. A 300 agyu 4.500.000 gránátot lőtt ki, melyek ára atlag 8 K összesen 36.000.000 K. Ezen összegbe még a javítási díjak nincsenek beszámítva; pedig a fegyvereket, ágyukat minden két-három olyan csata után, mint a liaojangi, ki kell javíttatni, ami rengeteg pénzt emészt. A japán tábori útegek atlag 8000 koronába kerülnek. A Port-Arthur védő nagy ágyuk darabja 800.000 korona s minden lövés ára 1000 korona. A japán kormány ezideig 240.000.000 koronát költött a harci szerkekre, az orosz pedig körülbelül kétszer ennyit, úgy, hogy körülbelül 720.000.000 korona értékű fegyvereket vettek használatba Európa és Ázsia különböző fegyvertáraiból.

Meglopott közigazgatási hallgató. Ismeretlen tolvaj ellen panaszt emelt tegnap Márton Gyula közigazgatási tanfolyam hallgató. A tolvaj Csapó-utca 15. sz. alatt lakásáról a bezárt szekrényből lopott el több ruhadarabot.

A bűn útján. Makarai Anna is bekerült a rendőrség fekete könyvébe, melyet a rovtomultuokról vezetnek. A fiatal cselédleány lelépett a tisztesség útjáról, lopott. Klein Józsefné Sas-utca 4 szám alatti kávéházban szolgált, ahol a többi apró tárgyon kívül különféle ruhaneműket tulajdonított el. Az eltűnt tárgyakat a Makarai Anna ládájában találták meg.

Verekedés. Pálfi László napszámos Lutner Ferencz Mária-telepi lakost bottal az éjjel úgy megverte, hogy a kórházba kellett szállítani. Pálfi ellen megindították az eljárást.

Hálátlan cseléd. Pártját fogta és éjjeli szállást adott Szlidi József bolti szolga Katona Eszter helynélküli cselédnek. A cseléd azzal hálálta meg a szivességet, hogy a bolti szolgának 21 koronáját ellopta. A tolvaj cselédet a rendőrség elfogta. Erős a gyanu, hogy a hálátlan cselédleány máshol is követett el lopásokat, mert többen állítják, hogy Katona Eszternél 50 és 100 koronást láttak. A nyomozás folyik.

Adományok Boeskey szobrára. A Hajduböszörményben felállítandó Boeskey szobrára ujabban adakoztak: Somogy vármegye 38 fillér, Kovács Gyula 200 kor., Komárom vármegye 50 kor., özv. Lédig Sámuelné 300 kor. Együtt 550 kor. 38 fillér, előbbi kimutatásban 36.312 kor. 84 fillér, együtt 36.863 kor. 22 fillér.

Gyanus halál. Tegnap este a Gólya-utca 6. sz. alatt gyanus körülmények közt halt meg egy 50-60 év körüli özvegy asszony. A rendőrség beszállította a kórházba, hol ma délután négy órakor felboncolják.

Katonazenekar hangversenyez minden vasárnap este Márkus Jenő Dreher sörösarnokának éttermében.

Kérje mindenki a 388. sz. telefont.

Ügyes butor asztalosok, valamint női munkások felvételnek Killer Ede gőz-erőre berendezett butorgyárában.

TAVIRATOK.

A képviselőház ülése.

Budapest, nov. 17. A képviselőház mai ülésén Perozel elnökölt.

Holló Lajos volt az első szónok. Azt kérdi az elnöktől, hogy Dániel határozati javaslatát **osinyyel vagy támadással akarják-e érvényre emelni.**

Az elnök, akit emiatt mindennap meginterpellálnak, kijelenti, hogy a házszabályok szerint fogja kezelni ezt a határozati javaslatot is.

Hook János szintén emiatt intézett kérdést az elnökhöz. Kijelenti, hogy a **Bánffy párt tagjai is szolidaritást vállalnak az ellenzékkel a követendő magatartás dolgában.**

Kossuth Ferencz a házszabályokhoz szólott ezután. Pártja nevében kijelenti, hogy ha onlókép Apponyihoz, ők sem vetik magukat alá a törvénytelenül létrejött házszabályoknak.

Figyelmezteti Tiszát, jól gondolja meg, milyen végzetes dolgot akar művelni.

Kossuth Ferencz beszédét hatalmas, szűnni nem akaró tapsviharral és éljenzéssel fogadták.

Tisza István akart nyomban felelni Kossuth szavaira, de a Kossuthnak szóló nagy éljenzéstől csak nehezen jutott szóhoz.

Tisza azt mondja, hogy az ellenzék technikai obstrukciót csinál.

Közbeküldések: Nem igaz!

Tisza: Nem akart ez ügyben többet felszólalni s kijelenti, ha a formáról vagy az ország megmentéséről volna szó az utóbbi választja és **tulterzi magát a házszabályokon és megosinálja a revíziót.** — Azért amit tesz, a többség a felelősséget vállalja és aki utjában áll, azt a nemzeti akarat elsöpri. Szerencsén, ha az egész magyar nemzet itt volna a karzaton és látná az ellenzék magatartását.

Kossuth nóta a Házban.

Tisza beszédét a jobboldal éljenzéssel fogadta.

Az elnök szünetet rendelt el, a kormánypart kivonult a folyosóra és tüntetően tovább éljenezte Tiszát.

Erra az ellenzék azzal felelt, hogy szintén kivonult a folyosóra és ott a **Kossuth-párt, Apponyiék, a Bánffy-párt, az Ugron-párt és a néppárt összetömörülve, rázendített a Kossuth Lajos az üzente. . . nótára, amely elnyomta a kormánypart éljenzését és viszhangzott az egész házban.**

Kossuth imája.

Szünet elteltével Perczel újból megnyitotta az ülést, mire Kossuth Ferencz felszólalt és imaszerű beszédben kérte az Istent, segítse meg ebben a nagy válságban és minden veszedelemtől védelmezze meg a nemzetet és az országot.

Zichy Aladár szólott a házszabály-revizió ellen, utána

Vázsonyi Vilmos két óras beszédben támadta a kormányt és pártját. Azt mondja, hogy a kormány a polgárság alsóbb rétegeit czélzatosan elválasztja a középosztálytól. Nem érti, mit akar ezzel a kormány. Azt hiszi, hogy az **uj nemesekkel el akarja csufítani az arisztokráziát.**

Hook János: Mindig vannak hülyék, akiket meg lehet fogni.

Egy hang a baloldalon: — Még mindig vannak balekok!

Vázsonyi követeli a választás minél nagyobb mérvű kiterjesztését és kimutatja, hogy az országban azok közül, kik a 20 évet betöltötték, **több mint 3 millió 600.000 embert ütöttek el a választói jogtól.**

A szabadelvű párt élete nem lesz örök, azt hiszi, hogy egyszer a korona izlése is megváltozhatik és a párt zászlója rongy lesz. melyből csak a rud marad meg és az jó lesz a szabadelvűpárt koldusainak.

Párhuzamos ülések.

Vázsonyi beszéd közben Tisza egy irást adott át Szóts Pálnak, aki azt felvitte az elnökhöz.

Az ellenzék azt hitte, most valami erőszakos dolog lesz és Vázsonyi beszéde után, mikor az elnök felakarta olvasni, az ellenzék nagy zajban tört ki és nem akarta meghallgatni az elnököt.

Végre csend lett és az elnök kijelenti, hogy Tisza István képviselő indítványt nyújtott be párhuzamos ülések tartása ügyében.

Felolvassák az indítványt, melyben a házszabályok 203. §-ára hivatkozással, Tisza István képviselő indítványozza, hogy a képviselőház e hó **18-ától kezdve a rendszeres délelőtti üléseken kívül minden nap d. u. 4-9-ig is tartson üléseket.**

Polónyi Géza szólott elsőnek az indítványhoz. Kifejti, hogy a miniszterelnök indítványa ellenkezik a házszabályokkal.

Az ülés még tart, d. u. fél 3-kor még mindig Polónyi beszél.

Budapesti árutözsde.

— nov. 17.

Buza őszre	—
Buza tavaszra	10:31—
Rozs őszre	8:81—8:82
Rozs tavaszra.	—
Tengeri őszre	6:62—6:63
Zab őszre	7:99—
" tavaszra	7:18—7:20

Öngyilkos vőlegény.

Szerelmi dráma.

— november 17.

Egy szomorú regény véres fejezete játszódtott le Csanádpalotán. Csapodár menyasszonyról van benne szó, akit megszöktetett egy cigányprimás; a vőlegény pedig nem vette hidegvérrel a dolgot, hanem öngyilkosságot követett el. Az esetről levelezőnk a következőket írja:

Csanádpalotán e hó 2-án érdekes el-

jegyzés volt: Tornyai Thury Pál eljegyezte Tószegi Marjai Etelkát. Mindenki azt hitte, hogy szerelmi házasság készül s a jegyesek a legnagyobb gyöngédséggel fűződtek egymáshoz. Csak néhányan beszéltek a faluban, hogy a menyasszony nagyon kaczer s — udvaroltat magának...

November 15-ére volt kitűzve az eljegyzés. Azonban váratlan fordulat történt: a menyasszony eltűnt. Keresték, kutatták, amíg kiderült, hogy a menyasszony Kovács Péter csanádpalotai cigányprimással megszökött. Állítólag Amerika felé vették útjukat.

A cserbenhagyott vőlegényt a hír hallatára oly nagy elkeseredés fogta el, hogy öngyilkosságot követett el. Revolverrel kérszer magára lőtt. Mind a két golyó nemesebb részeket sértett s haldokolva vitték lakására.

A szökevény szerelmeseket a csendőrség nyomozza. Thury iránt, akinek állapota igen aggasztó, általában a részvét.

IRODALOM.

Álljunk talpon...

— Verseket a falunkból. —

Álljunk talpon,
Legyünk részen
Magyarok!
Talpon állni,
Részen lenni
Van sok ok...

Mutassuk meg
A németnek
Egyszer már:
Hogy a magyar
Rég' mit akar,
Rég' mit vár!...

Baka Elek.

Gyermek barát. A Pistabácsi szerkesztésű megjelentő gyermek lap negyedik száma is élénk, változatos és mulattató tartalommal jelent meg. Ajánljuk a szülők fiyelmébe az ügyesen szerkesztett lapot. Megrendelése Horovics Zsigmond papírkereskedésében. Előfizetési ára felévre 2.50 fillér.

A naptárak doyenje. Negyvenhatodik évfolyama jelent meg az Athenaeum Nagy Képes Naptárának. De a nagy kor csak annyiban átszik meg rajta, hogy évről-évre jobbat nyújt és minden egyes évfolyamában tökéletesen a csoportosítás művészetét. Különben csupa fiatalos élvségség és ügyesség. Most is oly kedvesen beszél el az elmúlt évek történetét, mint az előbbi folyamokban és szeme most is olyan éles az igazán jelentős események kiválogatásában, mint régebben. Ez irányu nagyobb cikkei közül különösen a Jókai haláláról és az orosz-japán háború szökevény érdemelnek nagyobb figyelmet. Az előbbi a halhatatlan írónak vőlegényes élet és jellemrajzáva szélesül, az utóbbi pedig pragmatikus történetét adja a messze keleten folyó rettenetes háborúnak. — De nem feledkezünk meg a naptár ez évfolyam nevezetes eseményeiről és haláláról sem. Epen úgy beszámol a múlt év októberében lezajlott Deák-ünnepéről, — mint az új fiúmei kormányzó beiktatásáról, az új és az elhunyt püspökökről, Rákóczi hamvainak hazahozataláról, Fadrusz elhunytáról, Spenczer Herbert haláláról, az orosz belügyminiszter meggyilkolásáról, a Verescsagint megölt szörnyű katasztrófáról, a nevezetesebb külföldi politikai eseményekről. Szóval, mindarról, ami az

elmúlt év történetében érdekes és méltó arra, hogy emléke megmaradjon. Gazdaságával lép meg a naptár ismeretterjesztő és szépirodalmi része és mindenre kiterjeszkedő figyelmeséggel és tájékozottsággal közhasználati része. Az utóbbi maga is vastag kötetet tesz ki és egyebek között teljes tisztai czimtartó foglal magában. Ugy, hogy az Athenaeum Nagy Képes Naptára nem csak szórakoztató barát, hanem nélkülözhetetlen tanácsadó, amely ezer és ezer gyakorlati kérdésre ad feleletet s a köz- és hivatalos-életnek labirintusában kedves és ami nem kevésbé fontos, rendkívül olcsó vezető, amennyiben ára díszes külseje mellett is csak 2 korona.

KÖZGAZDASÁG.

Anyarozs kiválasztása a vetőmag között.

Több irányban tettek már kísérletet arra nézve, hogy miként lehetne ezen kóros gombabetegség ellen védekezni; különösen Müller kísérletei érdemeinek figyelmét Szerinte az anyarozs különösen forró nyarakon lép fel nagy mennyiségben. Számos kísérletet végzett immár arra nézve, hogy miként lehetne az anyarozsot a vetőmagból teljesen kiválasztani s végül következő eredményre jutott. Mechanikai úton, tehát rostálással, szeleléssel, trierözéssel, az anyarozs a rozs közül tökéletesen ki nem választható még a legkíméletesebb munkával sem; mindig marad a rozs között egy két kisebb avagy tört szemű anyarozs, ami azután tökéletesen elegendő arra, hogy pár év alatt megint elszaporodjon. Müller kísérletei a rozs és anyarozs fajszünya közötti különbségen alapulnak. A kiválasztásra különböző koncentrátságu oldatokat használt s a szerint, amint az oldat higabb vagy sűrűbb volt, hol a rozs, hol az anyarozs ülepedett abban a fenekére.

Egy perillel kísérletet végzett kloralkáliummal, 50 négyzetcentiméter vízben 32, 16, 8, 4, 1, chloralkáliumot oldott fel s ezen edények mindenkében 10—10 rozsszemet és 10—10 anyarozsot heyezett, az oldat felkavarása után a következő eredményre jutott. Az összes rozsszemek azonnal a fenekére ülepedtek, míg az anyarozsból az oldatok erőssége szerint a következő mennyiség maradt a felszínen uszva:

30 százalékos (telített) oldatban I. sz. kísérlet 10, II. kísérlet 10.
16 százalékos (telített) oldatban I. sz. kísérlet 1, II. sz. kísérlet 3.
8 százalékos (telített) oldatban I. sz. kísérlet 2, II. sz. kísérlet —.
4 százalékos (telített) oldatban I. sz. kísérlet 2, II. sz. kísérlet 1.
1 százalékos (telített) oldatban I. sz. kísérlet 1, II. sz. kísérlet —.

Desztillált vízben semmi.

Fenti kísérlet szerint tehát a chlorkáliummal telített oldat az anyarozsot a rozs közül tökéletesen kiválasztotta. A kísérlet ugyan kicsiben végeztetett, de a nagyban kísérlet is ugyanezen eredménnyel végződött, mivel a szétválasztás fajszünya alapján történik. Hogy az oldat sűrűsége milyen nagy befolyással van a szétválasztásra, azt a következő kísérlet igazolja. Egy telített oldat készített, melyben az összes beleheyezett anyarozs szemek a felszínen usztak. Ezen oldathoz folytonosan bizonyos meghatározott mennyiségű destillált viz kevertetett, miáltal az oldat természetesen mind higabb és higabbá lett. A higabb oldatok már nem bírván meg az anyarozsot, abból mind több és több szállott a fenekre alá, mint azt az alábbi számok mutatják.

32 százalékos chlorkáliumos oldatban 100 szem anyarozs úszott a felszínen.
25 százalékos chlorkáliumos oldatban 90 szem anyarozs úszott a felszínen.
20 százalékos chlorkáliumos oldatban 90 szem anyarozs úszott a felszínen.
18 százalékos chlorkáliumos oldatban 90 szem anyarozs úszott a felszínen.

16 százalékos chlorkáliumos oldatban 60 szem anyarozs úszott a felszínen.
12 százalékos chlorkáliumos oldatban 30 szem anyarozs úszott a felszínen.
8 százalékos chlorkáliumos oldatban 10 szem anyarozs úszott a felszínen.
4 százalékos chlorkáliumos oldatban — szem anyarozs úszott a felszínen.
1 százalékos chlorkáliumos oldatban — szem anyarozs úszott a felszínen.

Mint fenti számok mutatják, az anyarozs a rozs közül tökéletesen kiválasztható. Tettek kísérletet feloldott kainittal is szintén jó eredménnyel.

INGATLANOK FORGALMA.

Harangi István és neje Kovács Erzsébet veszik a debreczeni 2638. sz. tjkvben foglalt 4 hold 183 négyyszögöl újföldet Mutka Ede és neje Bak Erzsébettől 3200 kor.

Gyusker István és neje Borbély Zsuzsanna veszik a debreczeni 7715. sz. tjkvben foglalt 5 hold 825 négyyszögöl újosztású földet Csász János és neje Zsebasi Zsuzsannától 3800 kor.

Kelemen Adám és neje Balogh Mária veszik a debreczeni 5443. sz. tjkvben foglalt 248 és fél négyyszögöl homokkerti szőlőt Sallai István és neje Földvári Juliannától 2800 koronáért.

Kovács Ferencz és neje Totk Mária veszik a pusztalancsikai 48. sz. tjkben foglalt 18 hold 698 négyyszögöl kaszátót Nagy Bálint és neje Szodvai Rózától 63000 koronáért.

Rubinstein Herman és neje Hirsch Jeni veszik a debreczeni 3015. sz. tjkvben foglalt Teiski utca 83. sz. házat Hirsch Ignáczné Fischer Máriaától 37000 koronáért.

REGÉNYCSARNOK.

Bélay Bella.

Irta: Zboray Aladár.

Solothurm Andrea és Máriay Feri lakodalman csaknem baj történt. Nem valami komoly veszedelem környékezte őket, de azért mégis nagy volt a rémület. Az történt ugyanis, hogy Bélay Bella vőfélye, Magoss Balázs, három nappal az esküvő előtt lemondott, mert rövid nyolcz napi tartózkodásra Szegedre kellett utaznia, ahol a magyar államnak volt hivott vendége.

Tudta előzetesen is, hogy nyolcz napi a lamfogház várakozik reá, de azt nem képzelte, hogy pár napi haladékot ne kapjon s mégis az történt, hogy hiába futott Ponceziustól Pilátusig és vissza, négy nappal a bárókisasszony esküvője előtt le kellett utaznia Szegedre.

Az első pillanatban kétségbeesett mindenki. Először is, mert Bélay Bella maga választotta Magoss Balázst, még pedig — amint köztudomásu volt — kedves szülei határozott öröme, másodszor pedig, mert nem lehet négy nappal a lakodalom előtt csak egy levegőből elővarázsolni egy szalon- és partiképes fiatalembert.

Andrea sirt és Máriay Feri választmányi tagságot szeretett volna vállalni a párbajellenes ligában, — annyira kétségbe volt esve, de ennek daczára sem tudták megoldani a kérdést s már már megtörtént volna, hogy a hét okos leányok társaságának egyik tagja kénytelen lett volna elhalasztani az esküvőjét, ha az utolsó perczen Imrey Istvánnak, a kamarásnak — aki a Feri tanuja volt — eszébe nem jutott volna valami.

— Mit szólnátok Vass Mihályhoz?
 — Ki az a Vass Mihály? — hör-
 dült fel a két mátká.
 — Az én unokaöcsém, a hangyász!
 — A hangyász? — tünődött Andrea
 hangosan. — Tudtommal a hangyász az
 emlősök rendjébe tartozik s roppant hosszú
 nyelvén felül négy lába van.
 — Állítólag csakugyan tudnak ilyen
 hangyászokról is a természettudósok, —
 mondta Imrey — de Vass Miksa nem efajta
 teremtés. Áldott jó fia, roppant eszes, iszo-
 nyu szorgalmas, borzalmasan nagytudású
 férfi, akinek szabad óráiban van vagy
 kétezer holdja is, de ő mindebből csak a
 hangyákat ismeri. Tudós az istenadta.
 — Szegény Bella — sóhajtott fel
 Andrea — az borzasztó lesz.
 — No, no, ne képzelj egy százesz-
 tendős patriárárt. Szenvedélyes termé-
 szettudós Miska, de fiatal ember, sőt nem
 is rut, persze egy kicsit csöndes termé-
 szeti.
 — De nem jön el. Négy nappal az
 esküvő előtt nem lehet meghívni senkit.
 — Meghívni csakugyan nem lehet —
 mondta a kamarás, de megkérni, hogy he-
 lyettesítsen, azt lehet. Különben ne félje-
 tek ahogy én ismerem, amilyen jó gye-
 rek, megteszi.
 — Szegény Bella — sóhajtott még
 egyszer Andrea. Igazán nagyon lekötélz
 mindnyájunkat, kedves Imrey. Megirhatom
 Bellának?
 — Meg!

(Folyt. köv.)

NYILTTÉR.

Fogtechnikus Becsből.

15 év óta a fogtechnikai téren dolgo-
 zom és jelenleg dr. Szász Adolf orvos
 úrnál fogok alkalmazva, ahol az ezen
 szakmába végő munkát u. n.: **műfo-
 gakat kautschukban és arany-
 ban, arany koronákat és hida-
 kat (u. n.: szájpadiás nélküli
 fogakat)** gyorsan és jól elkészíték.

Tisztelettel

Zlamál János,
 fogtechnikus.

Dr. Szász Adolf orvos úrnál,
 Széchenyi-utca 1. sz. I. emelet.

Az általánosan elismert kitünő

Mohai Ágnes

természetes magyar ásványviz.
 mely a külföldi Gieshüblit legjobban
 pótolja, főraktára:

MAYER JENŐ

fűszer- és csemege üzletében.
 Debreczen, Piacz- és Széchenyi-
 utca sarok.

1 literes üveg 19 kr.

1/2 " " 13 "

mélyen leszállított áron kapható.

Szőnyeg,

✧ függöny, butorszövet, ✧
linoleum

● raktárunkat, saját házukba ●

Kossuth-utca 5. sz.

|| főületünk emeti helyi-
 || ségeibe helyezték ||

**A még raktáron levő
 szőnyeg, függöny, butor-
 szövet, ágy- és asztalterítőket
 ameddig a készlet tart**

✧ leszállított árak mellett ✧
 árusítjuk el.

Bosznay J. és Társa.

Debreczen Kossuth-u. 5.

Kitünő asztali ó-bor!

GYÖRFFY ALADÁR ur termése.

Ezerjó Ó	30 kr.
Rizling Ó	36 kr.
Ringling Ó 4 éves	40 kr.
Aradvidék Ó, finom	30 kr.
Magyarádi Ó, kiváló	38 kr.

Kitünő Ménési, Vörös, Aszu, Burgundi, Musko-
 tály, Leányka, Bakator bor; eredeti orosz Ka-
 raván tea, valódi Angol, Ananász, Jamaika,
 Demamar, Cuba, Brazilliai rum.

Absinthe, Allasch, Altvater, Chartreuse, Maras-
 chino, Vanilia, Kárpáti keserű, gyomor keserű,
 Dió keserű, Angol keserű, Császárkörte, Rostops-
 csin. Kiváló egészségi barackz likőr, Szerémi
 Borovicska állandó raktára.

MERKLI FERENCZ,

fűszer, csemege és borkereskedése.
 Fűvészkert-utca 14.

100 gr. finom válogatott tea sütemény,

10 gr. finom Mandarin vagy Király
 keverék tea,

1 nagy üveg 70/100 literes legfinomabb
 tea rum

összesen **1** forint

Molnár Jenő

fűszer-, csemege- és borkereskedésében
 Debreczen, Szent-Anna-u. 36. sz.

Megrendelések házhoz szállítatnak.

Telefon szám 388.

Telefon szám 388.

Üzlet áthelyezés.

Tisztelt vevőink és a t. közönség
 szives tudomá-ára hozzuk, hogy

könyv-, papir- és zenemű-kereskedésünket

a modern igényeknek megfelelően t. me-
 sen megnagyobbítva a

**Kossuth-utca 11. s ámu
 házba (Zádor-házba)**

egyenesen e célra átalakított fényes he-
 lyiségbe helyeztük át. Ezen üzlethelye-
 günk megtekintésére, mely csaknem a va-
 nyosság számba megy, tisztelettel kérjü
 fel tisztelt vevőinket.

Kiváló tisztelettel

Hegedűs S. és Sándor I.

előbb László Albert és Társa
 Debreczenben, Kossuth-utca 11. szám
 Főpiacz-utczai üzlethelyiségünk kiadó.

Fentartva

Halász Nándor

ékszerész

karácsonyi

hirdetésének.

Apró hirdetések.

Díj 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 4 kr. 8 fillér.

Levélbeni tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg beérkezik. Apró hirdetések előre üzentendők.

GYAKORLOTT varróleányok azonnal felvételt kapnak Zádor Lajos nőruha készítői műteremben.

ZONGORA és czimbalom hangolást vállal jutányos áron Konkoly Dénes Péterfia-u. 47.

Boldogul a kis iparos,
ha úgy mint Krausz Mór cipész szép és tartós áruval pontosan kielégíti a közönséget.

Krausz Mór cipész kitűnő cipő készítő nyeléből dus választéku cipőraktárt rendezett be Piac-utca 34. sz. a. a főposta térszomszédságában. Városunk hazafias közönsége nem fog eszólódni, ha megrendelésével ezen törekvő iparost támogatja, mert

pártolni kell a hazai ipart.

Mértékeszerinti megrendelések és javítások gyorsan és pontosan teljesíttetnek. Férfi, fiu- és gyermek cipők nagy raktára.

Bármely fénykép után

életnagyságu képek
a legsikerült elb kivitelre megrendelhetők csak 3 frt.-ért

HARMATHY PÁL
Antiquárium üzletében
Fűvészkert-utca 14.

Egy ausztriai nagy szálítóképes

vasárugyár
az eladókkal jó összeköttetésben levő

képviselőt
keres. — Ajánlatok —

„Hammerwerke 3164“
ezimen, Haasenstein és Vogler, Bécs 1. czimre küldendők.

Nincs többé szobafüst!!!

Minden kéményt megjavít a

John-féle szab. kéménytoldó

füst és szelelést szabályozó készülék.

220,000 drb. használatban. — Meggátolja a füstszaklatásokat, eltávolítja az árnyékszék büzt, növeli a kémény huzatát.

Leszállított olcsó áron kapható

Lukács Vilmosnál Debreczen, Hatvan-u. 5.
cement-, burkolati, Eternit Aszbeszt-pala és mindennemű tetőfedési vállalat.

Gaedicke szerencséseje óriási!

Tizenöt millió korona nyereeményt fizettem ki rövid időn belül, közte következő főnyereeményeket:

A nagy jutalmat 600.000 korona értékben 62551 számra

400000 kor. 11119. számra	60000 kor. 97263. számra.	60000 kor. 78063. számra.
400000 " 28916. "	30000 " 38691. "	60000 " 82.28. "
400000 " 33464. "	100000 " 42758. "	30000 " 6920. "
70000 " 60912. "	100000 " 49878. "	30000 " 90964. "
60000 " 17357. "	100000 " 87991. "	

A XV. magyar kir. szab. osztálysorsjátékban újból 110.000 sorsjegy 55.000 nyereeménynyel soroltatik ki, közte az esetleges

Egy millió korona értékű főnyereemény.

Minden második sorsjegy nyer.

Az I. osztály húzása már 1904 november 24-én és 25-en.

Sorsjegy-árak: Egész 12.— fél 6.— negyed 3.— nyolczad 1.50 korona

A sorsjegyek szétküldése előzetes fizetés vagy utánvét ellenében történik. — Hivatalos tervek ingyen. — Postabefizetési lapok az összegek postadíjmentes beküldésére díjtalannal állnak ügyfeleim rendelkezésére. — A megrendeléseket lehetőleg azonnal kérem

GAEDICKE A. Magyarország legnagyobb szerencse-gyűjtője. **Budapest, Kossuth-Lajos-utca 11.**